

Siglingar- konvent- iónirnar í vanda



Eitt av mongum dømunum um, hvussu skaðiligt borgarliga landsstýrið er fyri vinnulívið

Dimmalætting hevði tann 9. august ymiskar údráttir úr lógmanrøðu Paula Ellefsens. Her verður millum annað greitt frá teimum stóru trupulleikunum, sum ein stórir partur av farmaskipafloktanum hevur av tí, at ávisar altjóða konventiónir enn ikki eru settar í gildi í Føroyum.

Tað, sum Dimma ikki greiðir frá,

er fyri tað fyrsta, at hesar konventiónir longu í vár kundu verið samtyktar á lögtingi, um politiskur vilji hevði verið til tess í samgonguni.

Og tað, sum Dimma fyri tað annað gloymir at greiða sínum lesarum frá, er, at lögmaður í síni lógmanrøðu upplýsti, at frá landsstýrinum kemur einki uppskot um at

fáa t.d. Marpolkonventiónina samtykt á lögtingi. Millum reglurnar í lógmanrøðuni kanst tú lesa, at tað í hesum føri er fólkaflokkurin, vinnuflokkurin, ið vera skal, ið blokerar hetta mál.

Sum nevnt hava hesar konventiónir longu verið fyri tingingum. Tað var longu í vetur greitt fyri javnaðarflokkinum, at stórir trupulleikar fóru at taka seg upp fyri serstakliga tangaskipini, um ikki ávisar altjóða konventiónir, sum skjótast vórðu samtyktar á lögtingi, so føroysk skip til eina og hvørja tíð kunnu vísa fram t.d. Marpolcertifikat. Javnaðarflokkurin legði tí tann 21. mars í ár uppskot fyri lögtingið um, at áleggja landsstýrinum alt fyri eitt at leggja konventiónirnar fyri lögtingið.

Uppskotið varð sum at kalla øll skilagóð andstöðuuppskot sópað av borðinum, gjørt til látsur og felt av einari samdari samgongu. «Vit hava als ikki brúk fyri hesum konventiónunum — tær verða bert at tyngja raksturin hjá okkara reiðaravirkjum», segdu tey umboð fyri samgonguna, sum hirdu at taka orðið undir fyrstu víðgerð.

Men nú er so vent í holuni!

Fýra mánaðir seinni kemur lögmaður sjálvur og fortelur lögting-

inum, at vandi er fyri, at hald verður lagt á fleiri av handilsskipum okkara, um ikki t.d. Marpolkonventiónin verður samtykt í stundini — ella við øðrum orðum: júst somu orð, sum javnaðarflokkurin segði í tingingum tann 21. mars í ár!

Tann lagna, sum hetta mál hevur fingið frá samgonguni er eitt gott dømi um ta líkasælu og tað ábyrgdarloysi og tann standandi ruðulleika, sum ræður í hesari samgongu. Men hetta mál er helst eisini eitt dømi um klassiskan vina- og keningapolitikk: Tað er nevniliga nógv sum bendir á, at ávisir reiðarar ikki ynskja, at verða darvaðir av strongum altjóða konventiónunum sum trygd og útbúgving. Tað eru so hesir, sum hava sent sínar orðrar út tilsíðar skulstilsveinar í Tinganesi, sum altíð akta!

Men javnaðarflokkurin fer ikki at sleppa hesum máli. Hann hevur longu reist spurningin í lógarnevndini, har tað tykist vera áhugi fyri málinum og so fáa vit at siggja um samgongan framvegis fer at tora at sabotera hetta, fyri farmaskipafloktan so týðandi mál.

Jóannes Dalsgaard



Í eini ungdomssending í útvarpinum herfyri vóru arbeiðsviðurskiftini á flakavirkjunum tikin til víðgerðar. Orsøkin var tann, at eftir øllum at døma er tað at arbeiða á einum flakavirki ikki høgt í metum hjá teimum ungu, tá tey skulu finna sær eitt livsstarv.

Hetta er tíverri alt ov satt. Hóast tað at arbeiða í okkara høvuðsframleiðslu skuldi verið eitt tað mest týðingarmesta arbeiði í landinum, verður tað ikki roknað at vera »fint« at arbeiða á einum flakavirki, og tey flestu taka alt annað fram um.

Tað eru fleiri orsøkir fyri hesum. Ein orsøk er tann, at vanligu fatanin hevur verið tann higartil, at fiskararbeiði er so »simpult«, at her er als ongin útbúgvingartørvur. Tað at vit búgva í Føroyum ger, at fólk av sær sjálvum vita alt um fisk og fiskararbeiði, og hvussu fiskur skal veiðast og hagraðast! Hetta hevur verið tann vanligu fatanin millum fólk. Og hetta samstundis sum fólk skulu nýta fleiri ár fyri at fáa eina útbúgving sum pylsumakarar fyri at nevna eitt dømi.

Setið flaka- fólkini í fast starv!

Oli Jacobsen skrivur

Hetta hevur gjørt tað, at tey flestu ikki halda nakra framtíð vera í hesi vinnu, tá ikki var brúk fyri nokrum útbúnum fólk. Hetta er við at verða broytt nú. Ásannað verður í størri og størri mun, at eisini her er tørvur á útbúnum fólk. Og í landsstýrinum liggur eitt uppskot um at seta eina fiskiðnaðarútbúgving í verk, sum helst verður veruleiki nakað skjótt.

Og tað er einki at ivast í, at verður brúk fyri útbúnum fólk á einum øki, verður tað eisini meira áhugavert og virðismett enn annars.

Ein onnur orsøk er tann, at arbeiðið á einum flakavirki er so ótrygt. Farið verður bert til arbeiðis, tá fiskur er, og arbeiðsfólkið veit ongantíð um arbeiði verður dagin eftir eisini. Tí kunnu vera tíðarskeið, har onki er at forvinna, meðan onnur tíðarskeið eru, har arbeið verður nógv yvir. Hetta er kanska ikki ein stórir trupulleiki hjá teimum, og her verður serliga hugsað um gíftar konur á bygd, sum rokna arbeiðið á einum flakavirki sum eina eykainntøku, og sum tí ikki leggja so nógv í, um onki er at gera til tíðir.



Men hetta er sjálvsagt heilt »ótilfríðstíllandi« hjá teimum, sum skulu forsyrgja síni familju við hesum arbeiði. Hesi hava ikki ráð til at missa ein tíma. Og er ikki arbeiði longri tíðarskeið, kann skjótt koma at knípa við at fáa endarnar at rokka saman. Og tí er tað kanska ikki so merkiligt, um ungfolk ikki vilja binda seg til eitt slíkt ótrygt arbeiði.

So er spurningurin, um nakað kann gerast við hetta, og um tað ber til at tryggja arbeiðsfólkunum trygg inn-tøkuvirðurskifti. Hetta skuldi verið møgulegt. Ein fylgja av útbúgvingini av trolarafloktanum er í hvussu er, at flakavirkini hava nógv meira stöðuga tilgongd av rávøru enn talan var um fyri nokrum árum síðani. Og tí er arbeiðið á flakavirkjunum eisini vorðið meira stöðugt. Tí mátti borið til, at flakavirkini settu tey flestu av flakafólkunum, sum ynskja tað, í fast starv og við fastari mánaðarløn. Sjálvsagt ber ikki eisini at tryggja eina fasta arbeiðstíð frá 8—17. Men tað eru jú nógv, sum ikki hava eina slíka fasta arbeiðstíð. Um vit bert

nevna sjúkrasystur, bussførarar og fangavørðar, so hava hesi øll fast starv, men tey arbeiða ymsar tíðir í samdøgnum. Men tað tímatal, sum tey fáa lön fyri, er tó fast, og svarar til 40 tímar um vikuna.

Hetta kundi uttan iva eisini verið gjørt á flakavirkjunum, soleiðis at gjørd verður ein skipan, sum fyrst og fremst tryggjar fólkunum eina fasta mánaðarløn, sum verður útgoldin ein fastan dag. Og fyri hesa mánaðarløn skal verða arbeiðt tað sum svarar til normalarbeiðstíðarnar í einum mánaða, t. v. s. umleið 170 tímar. Og hesar 170 tímar skal verða arbeiðt, tá fiskur er. T. v. s. at verður arbeiðt meira enn 8 tímar onkran dag, ella meira enn 40 tímar onkra viku, skal sjálvsagt »avspaserast« fyri hetta.

Ein tilik skipan krevur sjálvsagt gjøllar samráðingar millum arbeiðarafeløg og arbeiðsgevarar. Men eg eri sannførdur um, at hon vildi verið til fyrirum fyri báðar partar. Fyri arbeiðararnar vildi hon merkt, at í staðin fyri eitt leyst arbeiði, fingur tey nú eitt fast, sum tey kunnu liva av, og har tey kunnu rokna við síni festu mánaðarløn eins og onnur fastløn. Fyri virkini og vinnuna sum slíka vildi hetta merkt eina meira stabila arbeiðsmegi, og tað er jú av stórum týðningi fyri allar fyrirkur, at fólk er áhugað fyri at stöðast, og ikki sum nú bert tekur flakararbeiði, tá einki annað er.

Og fyri samfelagið sum slíkt vildi hetta hjálpt til, at fiskararbeiðið varð virt sum onnur arbeiði, sum tað vildi verið eins náttúrligt hjá teimum ungu at valt, sum at fara á skrivstovu fyri at nevna bert eitt øki, sum tey flestu ungu í dag taka frammum fiskararbeiði.

Sum sagt er hetta bert eitt hugskot, sum kann byggjast víðari uppá, og tað eru teir ymsu partarnir í málinum vælkomnir at gera.